

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Energetická účinnost budov –
příspěvek koncových uživatelů (průzkumné stanovisko)**

(2008/C 162/13)

Dne 16. května 2007 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

Energetické účinnosti budov – příspěvek koncových uživatelů

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 23. ledna 2008. Zpravodajem byl pan PEZZINI.

Na 442. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 13. a 14. února 2008 (jednání dne 14. února 2008), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 195 hlasy; 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Výbor uznává, že energetická účinnost je podstatným faktorem ochrany klimatu, plnění závazků EU přijatých v Kjótu a nových závazků stanovených na summitu Evropské rady v březnu 2007 v oblasti snížení emisí, a doporučuje zintenzívnit úsilí zaměřené na spotřebitele.

1.2 Výbor je přesvědčen, že ve stavebnictví dřímá nesmírný potenciál úspory energie, zejména pokud jde o spotřebu energie k vytápění, chlazení, pohonu a osvětlení, o techniky tepelné izolace, a to ve fázi projektování i užívání nemovitostí.

1.3 Při stanovování opatření ke zvýšení energetické účinnosti by měl být zohledněn prospěch, který s ohledem na účinnost přináší široké využití nákladově efektivních technologických inovací, aby měli koncoví uživatelé možnost přijmout rozhodnutí založená na dostatečných informacích o své osobní spotřebě energie.

1.4 Výbor považuje za zásadní, aby byly pro koncové uživatele, kteří se přímo potýkají s problémy informovanosti a financování, rozvíjeny inovační metody: je nezbytné, aby vlastníci a uživatelé tato nová opatření Společenství nechápali jako novou daň, která se uvaluje na nejdůležitější statek, jako je dům.

1.5 Podle Výboru je třeba najít nové kulturní pobídky a nové podněty jednak ke kompenzování vysokých nákladů a jednak ke zvýšení zájmu o:

- projektový výzkum,
- přezkoumání stavebních metod,
- využívání lepších stavebních materiálů a
- nová strukturální řešení.

1.6 Výbor se domnívá, že by měly být urychleny práce CEN, a to v souladu s příslušným mandátem Komise, který stanoví určení harmonizovaných norem pro měření spotřeby energie ve

stávajících budovách a v nově stavěných budovách a jednotných norem pro certifikaci a inspekční postupy.

1.7 Výbor zdůrazňuje, že vzhledem k mezinárodní konkurenci je důležité vyhnout se omezením, která jsou pro členské státy neúnosná, a neuvalovat na vlastníky, kteří pronajímají či obývají vlastní bydlení, zátěž neúměrnou jejich možnostem.

1.8 Závazky a povinnosti vyplývající z postupu certifikace musí být podle názoru Výboru prováděny veřejnými propagačními programy, aby byl zaručen rovný přístup k lepší energetické účinnosti, zejména v případě obytných budov postavených nebo spravovaných v rámci sociální politiky a bydlení v činžovních domech, především v nových členských státech, v nichž jsou činžovní domy většinou typovými stavbami. U těchto staveb lze použít standardní certifikáty.

1.9 Výbor považuje za důležité rozvíjet iniciativy Společenství zaměřené na harmonizaci činností členských států v oblasti energetické účinnosti, aby byl učiněn významný krok směrem k větší evropské soudržnosti, v souladu s místními podmínkami.

1.10 Výbor doporučuje některá opatření, která by mohla pomoci podporovat energetickou účinnost u koncových uživatelů obecně a konkrétně v budovách:

- bezplatné energetické poradenství a veřejné financování studií proveditelnosti;
- poskytování daňových úvěrů a/nebo dotací, které by umožnily provádět „energetický audit“;
- daňové úlevy na spotřebu paliv na vytápění, elektřinu a pohon a ekonomické pobídky a odpočty/vrácení daní při zakoupení environmentálně a energeticky účinnějších technologií nebo vybavení stávajících budov lepší tepelnou izolací;
- nižší sazby na půjčky na nákup energeticky účinných vybavení a zařízení (např. kondenzační kotle, individuální termostaty ...) a na půjčky na služby poskytované ESCO (!);

(!) ESCO = Energy Service Company.

- podpory či odpočitatelné položky z daní na investice do výzkumu a vývoje nebo do pilotních projektů, s cílem podporovat šíření nových technologií v oblasti energetické účinnosti budov, a to využitím možností poskytovaných 7. rámcovým programem pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace a rámcovým programem pro konkurenceschopnost a inovace 2007–2013, programem LIFE+, strukturálními fondy a fondem soudržnosti;
- úvěry od EIB, především na udržitelné rekonstrukce velkých veřejných budov nebo zastaralých veřejných služeb a na obytné budovy pro sociální bydlení;
- podpory rodinám s nízkými příjmy a důchodcům s cílem zlepšit energetickou účinnost bydlení a dlouhodobé půjčky s nízkými sazbami pro účely zlepšení energetické účinnosti budov;
- standardní regulované balíčky pro služby běžné údržby ústředních kotlů a klimatizačních systémů poskytované kvalifikovanými pracovníky;
- vytvoření internetové stránky Společenství propojené s národními sítěmi a snadno přístupné koncovým uživatelům;
- vytvoření evropských didaktických materiálů ve všech jazycích EU pro různé zainteresované odborné kruhy, za účelem vystavení evropského osvědčení o budově⁽²⁾;
- začlenění tematických priorit pro opatření v oblasti vzdělávání do příslušných programů Společenství: výukový program Společenství, sedmý rámcový program pro vědecký a technický rozvoj, akce Marie Curie, EIB, univerzity;
- začlenění informačních a vzdělávacích materiálů pro školy všech druhů a stupňů, pro profesní a odborové svazy, pro spotřebitele a jejich organizace.

1.11 Z pohledu konečného spotřebitele je podle Výboru zapotřebí věnovat náležitou pozornost překážkám, které brání propagaci a provádění energetické účinnosti budov v Evropě: překážky v oblasti techniky, hospodářství, financí, práva, správy a byrokracie, institucí a řízení, sociálního chování, absence integrovaného přístupu (nerovnováha mezi vytápěním a chlazením, nezohledňování klimatických zón ...).

2. Úvod

2.1 Evropská rada v závěrech summitu v Bruselu ve dnech 8. a 9. března 2007 zdůraznila, „že je třeba zvýšit energetickou účinnost v EU a dosáhnout tak cíle úspory spotřeby energií v EU ve výši 20 % oproti výhledům na rok 2020“ a za prioritní oblast určila „chování odběratelů energie, pokud jde o energetickou účinnost a úsporu energie, energetických technologií a inovací a **úspor energie z budov**“.

⁽²⁾ To by osvědčovalo zájem o účinné využívání zdrojů. Viz obdobný návrh pro evropské počítačové osvědčení.

2.1.1 Problematika energetické účinnosti budov je součástí iniciativ Společenství v oblasti změny klimatu (závazky přijaté v rámci Kjótského protokolu) a zabezpečení dodávek, zejména v rámci zelených knih o bezpečnosti zásobování energií a o energetické účinnosti, k nimž se Výbor již několikrát vyjadřoval⁽³⁾.

2.1.2 Spotřeba energie na služby spojené s budovami odpovídá zhruba 40 %⁽⁴⁾ spotřeby energie v EU.

2.1.3 Na vytápění domácností se v mnoha regionech v Evropě spotřebuje průměrně 180 kWh/m²/rok. To ukazuje, že pokud jde o energetickou účinnost, je stavební fond mnoha evropských národů mimořádně „chudý“.

2.1.4 Je to způsobeno několika faktory. Jednak nízkým povědomím spotřebitelů o (neustále se zvětšujících) obtížích se získáváním energie za přijatelné ceny, a jednak s tendencí architektů, stavebních firem a široké škály malých podnikatelů pracujících ve stavebnictví⁽⁵⁾ nevěnovat při stavebních pracích velkou pozornost energetické účinnosti a environmentálním hlediskům, upřednostňovat estetická a pomíjivá módní hlediska, jako je kvalita podlah, luxusní sanitární vybavení, krása, prosklené venkovní fasády, používané materiály a okenní rozměry.

2.1.4.1 Mimoto je třeba zdůraznit, že správní orgány, zejména na technické služby a úřad hygienika, jsou v souvislosti s měřením spotřeby energie v budovách, které se kontrolují za účelem obyvatelnosti, málo vnímavé nebo nedostatečně informované.

2.1.4.2 Přesto existuje navzdory všeobecnému přesvědčení prostor pro zvýšení energetické účinnosti nejen v nových budovách, ale také v budovách stávajících, a především v bytových domech velkých měst⁽⁶⁾.

2.1.5 V souvislosti s rekonstrukcí stávajících infrastruktur mají velký význam smlouvy, které lze uzavřít s poskytovatelem energetických služeb (Energy Service Company, ESCO) a na

⁽³⁾ Stanovisko k zelené knize o evropské strategii bezpečnosti dodávek energie, zpravodajka: paní SIRKEINEN. Úř. věst. C 221, 7.8.2001, s. 45 [není k dispozici v češtině]; průzkumné stanovisko k tématu Zásobování EU energií: strategie pro optimální energetický mix, zpravodajka: paní SIRKEINEN, Úř. věst. C 318, 23.12.2006, s. 185; průzkumné stanovisko k tématu Energetická účinnost, zpravodaj: pan BUFFETAUT, Úř. věst. C 88/53, 11.4.2006; stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koncové energetické účinnosti a o energetických službách, zpravodajka: paní SIRKEINEN, Úř. věst. C 120, 20.5.2005, s. 115; stanovisko ke sdělení Komise – Akční plán pro energetickou účinnost: využití možností, zpravodaj: pan IOZIA, Úř. věst. 10/22, 15.1.2008.

⁽⁴⁾ 32 % v dopravě, 28 % v průmyslu – pramen: Evropská komise, GR ENTR.

⁽⁵⁾ HDP stavebnictví činí více než 5 % celkového HDP v EU.

⁽⁶⁾ Klesla-li by průměrná spotřeba v budovách v evropských regionech na 80 kWh/m²/rok, tedy do třídy D, mohlo by se uspořit velké množství energie spotřebovávané ve stavebnictví. To je jednoznačně v duchu směrnice 2002/91/ES.

jejichž základě mohou být tito poskytovatelé pověřeni vylepšením stávajících budov, aby se – mnohdy i značně – snížily náklady na energii. Poskytovatel je odměňován na základě úspor dosažených snížením spotřeby (⁷).

2.1.6 Kromě toho by v rámci drobných rekonstrukcí mohla být přijata četná opatření, jako například žaluzie na vnějších stranách oken, montáže „inteligentních měřicích přístrojů“ (*smart meters*), které by spotřebitelům umožnily stálou kontrolu vlastní spotřeby, nebo zavedení plynových systémů ohřevu vody (*top boxes*), které umožní snížit náklady a emise škodlivých plynů o 40 %. Velmi účinné se ukázaly být rovněž větrací mikrosystémy v bytech, přičemž věnování pozornosti druhu použitého materiálu, například u průhledných vertikálních stěn (oken), může snížit únik tepla v bytě nejméně o 20 % (⁸). Spotřebu energie snižuje rovněž využití sanitární techniky šetřící vodu. Společně s vyúčtováním by měli dodavatelé energie srozumitelně a bezplatně informovat spotřebitele o spotřebě za odpovídající období v předchozím roce, aby spotřebitelé mohli posoudit vývoj z časového hlediska.

2.1.7 EHSV je přesvědčen, že na základě iniciativ v této oblasti by bylo možné dosáhnout nesmírných úspor, a přispět tak k uskutečňování cílů souvisejících se změnou klimatu a se zabezpečením dodávek energie. Vzhledem k tomu, že v krátkodobém až střednědobém výhledu je poměrně málo prostoru pro jiné ovlivňování podmínek dodávek energie, je třeba ovlivňovat koncové uživatele, to znamená:

- zlepšit energetickou účinnost u konečného uživatele,
- kontrolovat poptávku po energii,
- podporovat výrobu energie z obnovitelných zdrojů (⁹),
- stanovit lepší hospodaření s energií založené na samoregulaci.

2.1.8 Úspory a různé využití zdrojů energie znemožňují nejrůznější faktory:

- aspekty kultury,
- obtíže s řízením změn,
- nedostatečné know-how,
- nevhodná daňová politika,
- nedostatek podnikových partnerství,
- nedostatek informací.

(⁷) V současnosti existují tři druhy smluv: smlouva o postoupení úspor do určité výše, smlouva o rozdělení úspor, smlouva o rozdělení úspor se zaručeným podílem.

(⁸) K tomu dochází díky oknům s nízkým vyzařováním, která jsou složena ze dvou skleněných tabulí s meziprostorem naplněným vzácným plynem (krypton, xenon, argon).

(⁹) Potenciální příspěvek Slunce jakožto obnovitelného zdroje energie: solární záření zachycené Zemí činí 177 000 TW, solární záření u zemského povrchu činí 117 000 TW, celková spotřeba primární energie činí 12 TW (pramen: bergamská univerzita, technická fakulta).

2.1.9 Ve stavebnictví drímá nesmírný potenciál úspory energie, zejména pokud jde o spotřebu vytápění, pohonu a osvětlení ve fázi užívání nemovitostí. Důkazem jsou takzvané pasivní budovy (¹⁰), které umožňují využít nesmírných možností úspor a představují významný impuls pro inovace a konkurenceschopnost Společenství díky stále většímu zaměření na rozvoj a uplatňování nových technologií, které jsou z hlediska energie účinnější.

2.1.10 Strategické cíle energetické politiky usilují o:

- snížení znečišťujících emisí a emisí měnících klima, se zohledněním zvláštností životního prostředí a území,
- podporu růstu konkurenceschopnosti nemovitostí, průmyslu a nových energetických technologií,
- soustředění pozornosti na sociální aspekty a aspekty ochrany veřejného zdraví související s energetickými politikami.

2.1.11 Při stanovování opatření ke zvýšení energetické účinnosti by měl být na druhé straně zohledněn prospěch, který s ohledem na účinnost přináší široké pojetí nákladově efektivních technologických inovací, aby měli koncoví uživatelé možnost přijmout rozhodnutí založená na dostatečných informacích o své osobní spotřebě energie, a to prostřednictvím poskytování odpovídajících informací: informací o plánovaných opatřeních ke zvýšení energetické účinnosti, srovnávacích profilů spotřeby koncových uživatelů, objektivních technických údajů o energetických spotřebičích (¹¹).

2.1.12 Všechny typy informací související s energetickou účinností, a zejména se souvisejícími náklady, by měly být poskytovány příslušným cílovým skupinám v co nejširším měřítku a vhodným způsobem. Informace se musí týkat rovněž finančních a právních rámců, musí se opírat o informační a propagační kampaně a musí umožňovat široké vidění osvědčených postupů na všech úrovních.

2.1.13 Opatření omezující se výhradně na technické aspekty jsou nutná, avšak nestačí ke snížení spotřeby energie v budovách. Je třeba zabývat se tématem dosti rozsáhlého vzájemného působení mezi širokou a pestrou paletou uživatelů a neustálým rozvojem technologie.

2.1.14 V rámci předcházejícího programu inteligentní energie 2003–2006 byla vypracována iniciativa stavební platformy EPBD (¹²), která poskytuje služby usnadňující uplatňování směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov, která vstoupila v platnost na počátku roku 2006. Směrnice obsahuje následující ustanovení týkající se členských států:

- náležitosti a metoda výpočtu celkové energetické náročnosti budov,

(¹⁰) „Pasivní“ budovy jsou budovy, jejichž spotřeba energie nepřesahuje 15 kWh/m²/rok.

(¹¹) Některé tyto důležité informace by měly být koncovým uživatelům již dostupné podle čl. 3 odst. 6 směrnice 2003/54/ES.

(¹²) EPBD – European Energy Performance of Buildings Directive (směrnice o energetické náročnosti budov).

- společné požadavky, které musí v EU splňovat nově stavěné budovy,
- minimální požadavky na energetickou náročnost stávajících velkých budov v případě závažných rekonstrukčních prací,
- energetická certifikace budov, která je povinná pro nově stavěné budovy, budovy procházející závažnými rekonstrukcemi a veškeré byty, u nichž se mění účel využití⁽¹³⁾,
- pravidelné inspekce kotlů a klimatizačních zařízení v budovách a ohodnocení vytápěcích systémů, jejichž kotle jsou starší než 15 let.

2.1.15 Z technického hlediska je nezbytné, aby si obyvatelé a spotřebitelé byli vědomi, že je zapotřebí integrovaného přístupu, který by zohledňoval různé faktory, jako je:

- kvalita tepelné izolace,
- typ vytápěcího a klimatizačního zařízení,
- využití obnovitelných zdrojů energie,
- expozice nemovitosti,
- ochrana proti vlhkosti a tvorbě plísní.

2.1.15.1 V zásadě existují dva základní ukazatele:

- **Měrná spotřeba energie vnějšího pláště budovy:** na jejím základě lze odhadnout energetickou náročnost vnějšího pláště, což umožní minimalizovat ztrátu tepla v zimních měsících a omezit přehřívání v létě;
- **celková měrná spotřeba primární energie:** ta umožní ohodnotit i účinnost celého systému, jehož úkolem je přeměňovat primární energii na pohodlné bydlení a různé služby.

2.1.16 K dosažení cílů omezení spotřeby energie a emisí znečišťujících plynů a emisí měnících klima jsou rovněž nezbytné politiky zaměřené na:

1. podpoření opatření v oblasti tepelné izolace (pasivní energie) citelným vylepšením technologií vytápění (aktivní energie),
2. rozšíření škály a míry opatření k úspoře energie,
3. začlenění obnovitelných zdrojů energie do vysoce účinných „hybridních“ systémů,
4. zaměření se na inovační systémy: **solární chlazení, mikrokogenerace, trigenerace (kombinovaná výroba elektrické energie, tepla a chladu), tepelná čerpadla a hybridní elektrárny**⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ V případě koupě, prodeje, nájmu a dědění.

⁽¹⁴⁾ **Střední měrný výkon:** solární panely ~ 0,2 kW/m², větrná turbína ~ 1–2 kW/m², hydraulický stroj ~ 5 000 kW/m², tepelný stroj ~ 10 000 kW/m² (pramen: bergamská univerzita, technická fakulta).

2.1.17 Programy Společenství pro inovace a výzkum mají rozhodující úlohu v rozvoji energetické účinnosti budov, vzhledem k technologickému cíli rozvíjet „inteligentní budovy s nulovou energií“, tj. budovy s „pozitivní energií“, které s využitím energie z nejběžnějších alternativních zdrojů (solární, větrná, geotermická) vyrábějí více energie, než samy spotřebují.

2.1.18 Kromě uvedeného rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace hraje na úrovni Společenství rozhodující roli při podpoře vývoje čistých energetických technologií 7. rámcový program pro výzkum a technický rozvoj, který z něj činí tematickou prioritu zvláštního programu Spolupráce.

2.1.19 V oblasti energetické účinnosti budov má mimořádný význam evropská technická normalizace. CEN – Evropský výbor pro normalizaci – obdržel od Komise mandát k vypracování technických norem nezbytných pro uplatňování jmenované směrnice o energetické náročnosti budov⁽¹⁵⁾, který stanoví:

- harmonizované normy pro měření spotřeby energie ve stávajících budovách,
- harmonizované normy pro nově stavěné budovy,
- jednotné normy certifikace,
- společné normy pro inspekční postupy.

2.1.20 Bylo vypracováno přibližně 30 evropských norem (CEN)⁽¹⁶⁾. Členské státy již potvrdily, že tyto normy budou dobrovolně uplatňovat. Pokud by se zjistilo, že se tyto normy dobrovolně nedodržují, měly by být na základě odpovídajících právních předpisů učiněny závaznými.

2.1.21 V každém případě je úkolem Komise poskytnout členským státům potřebné nástroje pro rozvoj integrované a jednotné metodiky výpočtu energetické náročnosti budov. Až členské státy stanoví minimální požadavky na energetickou

⁽¹⁵⁾ Viz poznámka pod čarou č. 16 – dosud vypracované referenční normy OSN – CEN/CENELEC www.cen.eu/cenorm/businessdomains/sectors/utilitiesandenergy/news.asp.

⁽¹⁶⁾ EN ISO 6946 Stavební prvky a stavební konstrukce – Tepelný odpor a součinitel prostupu tepla – Výpočtová metoda, EN 10339 Ocelové trubky pro potrubí uložené v zemi nebo ve vodě – Vnitřní výstelka epoxidovou pryskyřicí na ochranu proti korozi, UNI 10347 Vytápění a chlazení budov, UNI 10348 Vytápění budov, UNI 10349 Vytápění budov – klimatické údaje EN 13465 Větrání budov – Výpočtové metody pro stanovení průtoku vzduchu v obydlích, EN 13779 Větrání nebytových budov – Základní požadavky na větrací a klimatizační zařízení, EN ISO 13789 Tepelné chování budov – Měrná ztráta prostupem tepla – Výpočtová metoda, EN ISO 13790 Tepelné chování budov – Výpočet potřeby energie na vytápění, EN ISO 10077-1 Tepelné chování oken, dveří a okenic – Výpočet součinitele prostupu tepla – Část 1: Všeobecně, EN ISO 10077-2 Tepelné chování oken, dveří a okenic – Výpočet součinitele prostupu tepla – Část 2: Výpočtová metoda pro rámy, EN ISO 13370 Tepelné chování budov – Přenos tepla se zeminou – Výpočtové metody, EN ISO 10211-1 Tepelné mosty ve stavebních konstrukcích – Výpočet tepelných toků a povrchových teplot – Část 1: Základní metody, EN ISO 10211-2 Tepelné mosty ve stavebních konstrukcích – Výpočet tepelných toků a povrchových teplot – Část 2: Lineární tepelné mosty, EN ISO 14683 Tepelné mosty ve stavebních konstrukcích – Lineární činitel prostupu tepla – Zjednodušené postupy a orientační hodnoty, EN ISO 13788 Tepelné vlhkostní chování stavebních dílců a stavebních prvků – Vnitřní povrchová teplota pro vyloučení kritické povrchové vlhkosti a kondenzace uvnitř konstrukce – Výpočtové metody, EN ISO 15927-1 Tepelné vlhkostní chování budov – Výpočet a uvádění klimatických dat – Část 1: Měsíční a roční průměry jednotlivých meteorologických prvků, EN ISO 13786 Tepelné chování stavebních dílců – Dynamické tepelné charakteristiky – Výpočtové metody, UNI 10351 Stavební materiály, UNI 10355 Zdivo a stropy, EN 410 Sklo ve stavebnictví – Stanovení světelných a slunečních charakteristik zasklení, EN 673 Sklo ve stavebnictví – Stanovení součinitele prostupu tepla (hodnota U) – Výpočtová metoda, EN ISO 7345 Tepelná izolace – Fyzikální veličiny a definice.

účinnost, bude třeba je promítnout do „certifikátů energetické účinnosti“, což jsou v podstatě značky udělované budovám, podobně jako značky udělované domácím spotřebičům. Certifikáty pro budovy jsou však vypracovanější a komplexnější a jsou doprovázeny doporučeními ke zvýšení výkonnosti.

2.1.22 Výzkumné projekty jasně ukázaly, že vedle technických zařízení, kterým jsou budovy vybaveny, je rozhodujícím faktorem určujícím energetickou spotřebu také chování osob, které budovy využívají (jako místo bydliště nebo pracoviště během dne) s větším či menším ohledem na úsporu energie.

2.1.22.1 V tomto ohledu by bylo účelné šířit kulturu oblékání, která by více odpovídala vysokým teplotám, tedy vyhýbat se např. nošení saka a kravaty v létě ⁽¹⁷⁾, a kulturu přiměřeného oblékání v zimě, která by umožnila udržet v bytech a budovách teplotu kolem 20–21 °C ⁽¹⁸⁾.

2.1.23 Také orientace domu na určitou světovou stranu ovlivňuje množství tepla, které jeho obyvatelé potřebují ke svému pohodlí. Spotřeba energie na osobu k vytápění stejných řadových domků se může lišit 2,5x (3x u volně stojících domů), zatímco spotřeba elektřiny se může lišit 4x – 5x.

2.1.23.1 I s ohledem na výše uvedené by bylo vhodné rozšířit platné právní předpisy o některá nařízení o energetické účinnosti nejen budov, ale i čtvrtí.

2.1.24 Občané, i na úrovni škol ⁽¹⁹⁾, si musí být stále více vědomi toho, že jejich obydlí vyžaduje značné množství primární energie na:

- vytápění v zimě,
- chlazení v létě,
- ohřev teplé užitkové vody,
- pohánění výtahů,
- osvětlení,
- fungování domácích spotřebičů,

a že velkou část této energie lze s trochou ochoty a dobré vůle uspořit ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ Viz rozhodnutí japonského předsedy vlády.

⁽¹⁸⁾ Teplota „zeleného domu“ v Bruselu nepřekračuje v zimních měsících 21 °C.

⁽¹⁹⁾ Na joule, jednotku pro měření energie, a watt (1 joule/s), jednotku pro měření elektrického výkonu, se v rámci vzdělání bude muset zaměřit stejná pozornost jako na metr, litr a kilogram.

⁽²⁰⁾ Nejlevnějším druhem energie je **energie uspořena!**

2.1.25 Koncoví uživatelé musí často činit důležitá rozhodnutí o investicích, například když renovují domy nebo se rozhodnou učinit významné změny na domě, který je ještě ve fázi projektu nebo výstavby. Na energetickou náročnost budov mají výrazný vliv rovněž rozhodnutí o investicích do nových technologií, které umožňují i značnou úsporu energie, například:

- materiály, které zlepšují izolaci,
- rámy (dveře a okna) s lepší propustností ⁽²¹⁾,
- prostředky na ochranu proti slunci, například žaluzie,
- volba nebo seřízení systému vytápění ⁽²²⁾,
- montáž integrovaných systémů, jako jsou fotovoltaické články, solární kolektory, horizontální či vertikální geotermické systémy ⁽²³⁾,
- ochrana proti vlhkosti a tvorbě plísní.

2.1.26 Je zřejmé, že z důvodu změny referenčního rámce, který se doposud využívá, bude třeba najít nové kulturní pobídky a nové podněty jednak ke kompenzování vysokých nákladů a jednak ke zvýšení zájmu o:

- projektový výzkum,
- přezkoumání stavebních metod,
- využívání kvalitních stavebních materiálů,
- sledování nových strukturálních řešení v oblasti umístění zařízení solárních systémů vytápění ⁽²⁴⁾,
- určení nejvhodnějšího místa pro montáž solárních kolektorů,
- předchozí hodnocení využití vertikálních nebo horizontálních geotermických systémů.

⁽²¹⁾ Hodnota propustnosti má stále více dosahovat a překračovat estetickou hodnotu částí nemovitostí.

⁽²²⁾ Oproti tradičním kotlům, jejichž účinnost se pohybuje kolem 80 %, činí účinnost kondenzačního kotle 120 %.

⁽²³⁾ Vertikální geotermický systém je založen na principu, že teplota Země se s hloubkou zvyšuje, proto voda napuštěná do potrubí se v hloubce zahřívá a ohřátá stoupá k povrchu, takže pak k ohřátí na teplotu nezbytnou k vytápění místnosti je zapotřebí méně tepla. Horizontální geotermické systémy umožňují využívat konstantní teplotu Země v hloubce 4–5 metrů, a poskytují tak teplejší vodu, která je oproti vnějšímu okolí teplejší, z trubky umístěné v této hloubce. Teplotní rozdíl je tedy nižší. Množství tepla nezbytné k zahřátí určitého množství vody ze 6 °C na 30 °C, nebo ze 14 °C na 30 °C, se tedy podstatně liší.

⁽²⁴⁾ Solární chlazení: solární systémy vytápění lze využívat i k výrobě čerstvého klimatizovaného vzduchu, čímž se dosáhne značných úspor energie. Celý proces je založen na chladicím zařízení absorbujícím teplo. Využití **solárních kolektorů** jakožto generátorů tepelného výkonu pro pohon absorpčního chladicího zařízení umožňuje využití kolektorů v obdobích s nejvyšším slunečním zářením.

2.1.27 Měly by být vzaty v úvahu následující pobídky:

- zvětšení stavební plochy,
- snížení zátěže druhotné urbanizace,
- zpružnění postupů udělování stavebních povolení,
- nepočítání větší tloušťky, kterou vyžaduje vertikální neprůhledná struktura (zeď) opatřená vrstvami izolačního materiálu,
- přidělení značky kvality na základě míry dosažené úspory.

2.1.28 Všechna opatření, jež musí být přijata za účelem dosažení úspor energie, musí zohledňovat skutečnost, že převážná většina Evropanů žije ve stávajících budovách a že nové budovy tvoří pouze malý procentní podíl.

2.1.29 Problém spojený s pronajatými nemovitostmi spočívá v tom, že obvykle je to *vlastník, kdo nese náklady* na opatření zaměřené na zvýšení energetické účinnosti (např. nové rámy, vysoce energeticky účinné kotle, zařízení na výrobu čisté energie), ale z výsledných nižších nákladů *má prospěch uživatel*.

2.1.30 Tomuto problému lze předejít podporováním metody **financování třetími osobami** ⁽²⁵⁾. Ta spočívá v **podporování** opatření na úsporu energie v budovách, která přijímají společnosti napojené na úvěrové instituce, a v tom, že se v průběhu určitého počtu let **amortizují** investice do úspor dosažených díky rozdílu mezi nižšími výdaji za energii v důsledku přijatých opatření a výdaji, které by průměrně musely být ve stejném období vynaloženy, pokud by tato opatření přijata nebyla.

2.1.31 Účinným systémem financování, který se uplatňuje v průmyslových zemích a který by mohl být podporován a rozšířen, je takzvané řízení poptávky po energii (*demand side management, DSM*). Společnosti, které vyrábějí nebo poskytují energii, investují do projektů energetického vylepšování budov, které spadají do jejich odpovědnosti. Dosažené úspory po přijatých opatřeních pokrývají vynaložené náklady.

2.1.32 Je zřejmé, že tento systém lze zlepšit prostřednictvím vhodného právního rámce, který by dodavatele energie povzbudil k investicím do tepelného vylepšení budov, do nichž dodávají tepelnou energii.

2.1.33 Spletitá problematika úspor energie v obytných budovách je stejná ve většině nových členských států EU a její

⁽²⁵⁾ To je předmětem doporučení EU vyjádřeného v článku 4 směrnice 93/76/EHS (Úř. věst. L 237, 22.9.1993, s. 28). V daném případě se jedná o technicky finanční řešení ve formě zakázky spočívající v celkovém poskytování služeb auditu, financování, instalace, provozu a údržby technologických zařízení ze strany externí společnosti, která se obecně nazývá ESCO (*Energy Service Company*) a která má hradit investice do nových zařízení zatížením části ekonomické hodnoty očekávané budoucí úspory energie hypotékou na určitý počet let. Viz příloha.

náklady a komplikovanost nesmí dopadnout na koncové uživatele a občany. Kupříkladu Česká republika dokázala využít část prostředků poskytnutých z fondu soudržnosti na rekonstrukci obytných budov.

2.1.34 Hlavní oblastí, v níž je zapotřebí jednat, jsou tedy rekonstrukce uskutečňované v souladu s postupy zohledňujícími energii. K dosažení cílů omezení spotřeby energie a emisí znečišťujících plynů jsou nezbytné politiky zaměřené na:

- podpoření opatření v oblasti tepelné izolace (pasivní energie) také nezbytným vylepšením technologií systémů (aktivní energie),
- rozšíření škály a míry opatření k úspoře energie i prostřednictvím politik daňových a urbanistických úlev,
- šířením „hybridních“ systémů, tedy sloučením tradičních zdrojů energie s alternativními nebo čistými energiemi s cílem snížit využívání fosilních paliv.

2.1.35 Aby byla politika úspor energie v budovách účinná, musí však vedle zapojení občanů zajistit i zapojení různých profesních organizací a podnikatelů z různých sektorů, např.:

- profesních organizací,
- zastánců zeleného a bioklimatického urbanismu,
- projektových manažerů,
- manažerů energie,
- poskytovatelů energetických služeb,
- stavebních firem,
- realitních společností,
- zpracovatelského průmyslu dodávajícího do stavebnictví,
- dodavatelů služeb a údržbářských prací.

3. Současná situace

3.1 Současná situace na úrovni EU

3.1.1 Cíl zvýšení energetické účinnosti budov je předmětem četných opatření Společenství, mj. směrnice o stavebních výrobcích ⁽²⁶⁾ z roku 1989 a – pro část o stavebnictví – směrnice SAVE z roku 1993 ⁽²⁷⁾, směrnice o energetické certifikaci budov ⁽²⁸⁾ z roku 1993, směrnice o energetické náročnosti budov z roku 2002 ⁽²⁹⁾, směrnice 2005/32/ES o stanovení

⁽²⁶⁾ Směrnice 89/106/EHS.

⁽²⁷⁾ Směrnice 93/76/EHS.

⁽²⁸⁾ Směrnice 93/76/EHS zrušená směrnicí 2006/32/ES.

⁽²⁹⁾ Směrnice 2002/91/ES.

ráme pro určení požadavků na ekodesign energetických spotřebičů⁽³⁰⁾ z roku 2005, směrnice o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách⁽³¹⁾ z roku 2006, zatímco existuje mnoho dalších legislativních opatření týkajících se výrobků jako směrnice o kotlích⁽³²⁾, rozhodnutí o kancelářských přístrojích⁽³³⁾, směrnice o energetických štítcích spotřebičů pro domácnost⁽³⁴⁾, o energetické účinnosti chladicích⁽³⁵⁾, o předřadnicích k zářivkám⁽³⁶⁾. Směrnice o energetické náročnosti budov z roku 2002 se týká konkrétně zvyšování energetické účinnosti v nově stavěných i stávajících obytných a neobytných budovách.

3.1.2 Posledním dnem lhůty pro provedení této směrnice byl 4. leden 2006, ale mnoho členských států zažádalo o odklad a obdrželo ho⁽³⁷⁾, zatímco v jiných členských státech probíhá postup při porušení předpisů ze strany Komise kvůli neprovedení nebo nesprávnému provedení⁽³⁸⁾. Nicméně ve všech členských státech by kritéria získání energetické certifikace měla být přijata do konce roku 2007.

3.2 Současná situace podle typu obydli a klimatu

3.2.1 Podle EHSV je k řádnému řešení problematiky příspěvků koncových uživatelů k energetické účinnosti budov zapotřebí vyzdvihnout specifickou příslušných podstatných oblastí EU, především:

- různé typologie existující zástavby,
- různých klimatických podmínek.

3.2.2 **Typologie zástavby.** V nových členských státech a v pěti spolkových zemích ve východní části Německa mají budovy ve srovnání s fondem budov v UE-15 velmi významný potenciál úspor energie.

3.2.2.1 Budovy na tomto území jsou z velké části plodem poválečného urbanismu, který stavěl na používání montovaných částí pro stavbu velkých vícepatrových budov pro více rodin a urychloval se k rychlé masové produkci a k jednotným, standardizovaným a centralizovaným technologickým řešením. Kromě toho takovéto budovy nebyly po dlouhou dobu udržovány ani rekonstruovány⁽³⁹⁾.

⁽³⁰⁾ Směrnice 2005/32/ES.

⁽³¹⁾ Směrnice 2006/32/ES.

⁽³²⁾ Směrnice 92/42/EHS.

⁽³³⁾ Rozhodnutí 2006/1005/ES.

⁽³⁴⁾ Směrnice 92/75/EHS.

⁽³⁵⁾ Směrnice 96/57/ES.

⁽³⁶⁾ Směrnice 2000/55/ES.

⁽³⁷⁾ Viz mj. Itálie ...

⁽³⁸⁾ Viz „odůvodněné stanovisko“ zaslané Francii a Lotyšsku dne 16. října 2007 ...

⁽³⁹⁾ Overview on Energy Consumption and Saving Potentials – Carsten Petersdorff, Ecofys ECOFYS GmbH, Eupener Straße 59, 50933 Cologne, Germany. KVĚTEN 2006.

3.2.2.2 V Rumunsku bylo například v roce 2002 napočítáno 4 819 104 obytných budov. 83 799 z nich byly velké činžovní domy s 2 984 577 byty. To je zhruba 60 % stávajících bytů. Kromě toho je 53 % obytných budov více než 40 let starých, 37 % více než 20 let a pouze 10 % z nich je mladších než 10 let.

3.2.2.3 Ve velkých činžovních domech, které lze v zásadě nalézt ve všech zemích bývalého sovětského bloku, jsou dodávky energie pro vytápění, větrání a ohřev teplé užitkové vody zajišťovány převážně (více než 95 %) prostřednictvím ústředních systémů. Studie z roku 2005 o tomto typu nemovitostí umožnily určit potenciál úspory energie ve výši 38 – 40 %.

3.2.2.4 Tyto mohutné ztráty energie lze na jedné straně přičíst koncovým uživatelům: špatná kvalita materiálu, nedostatečná tepelná izolace, zastaralé technologie s vysokou spotřebou energie, stará vytápěcí zařízení, žárovky s vysokou spotřebou, neúčinná spalovací zařízení, nekvalitní čerpadla atd. Na druhé straně za velké ztráty může neúčinné hospodaření s energií, které má za následek značné ztráty⁽⁴⁰⁾, jež ve výsledku zaplatí spotřebitel. **Energetická účinnost** je ze všech existujících možností **nejdostupnější, nejméně znečišťující a nejlevnější**.

3.2.3 Klimatické oblasti

3.2.3.1 Ve všech velkých klimatických oblastech severní a jižní Evropy, kde průměrná spotřeba energie v bytovém sektoru činí 4 343 kWh/rok⁽⁴¹⁾, se energie spotřebovává především na vytápění, které celkově pohltí 21,3 % poptávky po elektřině, i když k ní dochází hlavně v zemích severní a střední Evropy. Následuje podíl elektrické energie spotřebované chladnicemi a mraznicemi (14,5 %) a osvětlením (10,8 %).

3.2.3.2 V zemích jižní Evropy (v Itálii, Španělsku, Portugalsku, ve Slovinsku, na Maltě, v Řecku, na Kypru a na jihu Francie) je jedním z hlavních faktorů zvýšení spotřeby elektřiny rychlé šíření klimatizačních zařízení v obydli s nízkým výkonem a nízkou účinností (chladicí výkon < 12 kW)⁽⁴²⁾ a jejich široké využívání v letních měsících.

⁽⁴⁰⁾ Vzhledem k energetickému obsahu použitého paliva činí celkové ztráty energie 35 % u systémů, které jsou účinnější, a 77 % u méně účinných systémů.

⁽⁴¹⁾ Celková spotřeba energie vydělená počtem rodin.

⁽⁴²⁾ Evropská komise přijala v březnu 2002 směrnici (2002/31/ES) o tomto typu zařízení, jejíž plné uplatňování se předpokládalo od června 2003 (poté bylo odloženo na léto 2004) a jejímž cílem bylo zavedení účinnějších zařízení. Tato směrnice stanovila ukazatel energetické účinnosti pro klimatizátory vzduchu pro domácnost třídy A na 3,2. Na trhu jsou však již modely s vyšším ukazatelem energetické účinnosti, od 4 do 5,5 u nejlepších modelů. To znamená, že obecné šíření zařízení třídy A již není ambiciózním cílem, avšak rovněž to znamená, že prostor pro úspory je široký, neboť na evropském trhu jsou dosud velmi rozšířené modely třídy D a E, jejichž ukazatel energetické účinnosti je přibližně 2,5.

3.2.3.3 Spotřeba elektřiny v klimatizačních zařízeních v obydlích, na něž se vztahuje směrnice 2002/31/SE, byla v roce 2005 odhadnuta průměrně na zhruba 7–10 TWh/rok v EU–25⁽⁴³⁾. Nicméně je třeba zdůraznit, že 20 % spotřeby elektřiny v rodinách v Evropě připadá na trvale zapojené moderní multi-mediální vybavení, osobní počítače, tiskárny, scannery, modemy a nabíječky mobilních telefonů.

3.3 Některá mezinárodní srovnání

3.3.1 **Japonsko** se na světové spotřebě energie podílí přibližně 6 % a již dávno přijalo opatření – především v odvětví dopravy a stavebnictví – na snížení této spotřeby a emisí CO₂, které s ní souvisejí, neboť oblast bydlení představuje zhruba 15 % celkové spotřeby.

3.3.2 V oblasti bydlení byly úspory primární energie odhadnuty přibližně na 28 %, snížení emisí CO₂ na 34 % a úspory nákladů na energii dosažené díky opatřením na energetickou účinnost budov činily zhruba 41 %⁽⁴⁴⁾. Japonsko provedlo revizi předpisů o energetické účinnosti obytných budov⁽⁴⁵⁾ v roce 1999 a začlenilo do nich jak výkonnostní standardy, tak normativní omezení: cílem bylo, aby více než 50 % nových budov splňovalo normy.

3.3.3 Japonská metoda společného hodnocení konstrukcí a používaných domácích spotřebičů se vyznačuje následujícími charakteristikami:

- hodnocení energetické účinnosti stavebních konstrukcí a domácích spotřebičů,
- hodnocení energetické účinnosti celé budovy na základě celkové spotřeby energie s upřesněním spotřeby na klimatizaci, ohřev vody, osvětlení a ventilační zařízení, v **okamžiku dokončení stavby**,
- hodnocení energetické účinnosti z hlediska klimatizace, ohřevu vody, osvětlení a ventilačních zařízení, **během doby skutečného provozu**,
- podrobná měření účinnosti během skutečného provozu nových obydlí, za účelem dosažení plánovaných úspor v roce 2010.

⁽⁴³⁾ Viz poznámka pod čarou č. 37.

⁽⁴⁴⁾ Energy efficiency standard as measured by Japan's „CASBEE“ rating. Pramen: From Red Lights to Green Lights: Town Planning Incentives for Green Building presentation to the „Talking and walking sustainability international conference“, únor 2007 Auckland. Autor: Matthew D. Paetz, manažer pro plánování, BA, BPlan (Hons), MNZPI. Spoluautor: Knut Pinto-Delias, urbanista, inženýr (EIVP, Paříž).

⁽⁴⁵⁾ Japonsko: zákon o racionálním využívání energie č. 49 ze dne 22. června 1979.

3.3.4 V **USA** byly v souladu s kapitolami Mezinárodního kodexu o úsporách energie (IECC⁽⁴⁶⁾) věnovanými bydlení již v roce 1987 stanoveny minimální normy účinnosti pro dvanáct typů domácích spotřebičů, z nichž vychází mnoho energetických kodexů ve Spojených státech.

3.3.5 Kontrola energetické účinnosti budov je v pravomoci jednotlivých států a často jednotlivých regionů, a to i po přijetí zákona o energiích v roce 2005 (EPACT⁽⁴⁷⁾), který prostřednictvím zrychlených odpisů podporuje vlastníky obchodních staveb v uplatňování systémů energetické účinnosti za účelem snížení závislosti na fosilních palivech.

3.3.6 Model energetického kodexu (MEC)⁽⁴⁸⁾ vypracovaný na základě IECC v 80. letech je pravidelně aktualizován (naposledy v roce 2006) a je prováděn programem Building Energy Codes Program amerického ministerstva energetiky, jehož cílem je podporovat stále lepší kodexy o energetické účinnosti budov a pomáhat jednotlivým státům federace při přijímání a uplatňování těchto kodexů, které jsou podrobovány pravidelné revizi s cílem:

- znovu definovat klimatické oblasti,
- zjednodušit stanovené požadavky,
- zamezit nadbytečným nebo rozporným zastaralým definicím.

3.3.7 V roce 2007 byl předložen návrh federálního zákona o energetické účinnosti budov (Energy Efficient Buildings Act), jehož cílem je:

- vytvořit pilotní program pro poskytování státních podpor podnikům a organizacím na stavbu nových nebo rekonstrukci stávajících budov s účinnými energetickými technologiemi,
- náležitě zohlednit návrhy na výstavbu určené osobám s nízkým příjmem,

⁽⁴⁶⁾ USA: Residential Energy Code Compliance – IECC 2006 on the residential requirements of the 2006 International Energy Conservation Code., <http://www.energycodes.gov/>.

⁽⁴⁷⁾ USA: the National Energy Policy and Conservation Act (NEPCA), 1987.

⁽⁴⁸⁾ 63 % států v USA přijalo kodex MEC pro obytných stavbách a 84 % jich přijalo normu ASHRAE/IES 90.1-2001 o obchodních stavbách, což je technická norma vypracovaná společností ASHRAE (American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers) a IES/IESNA (Illuminating Engineering Society of North America). Viz <http://www.ashrae.org/> a http://www.greenhouse.gov.au/buildings/publications/pubs/international_survey.pdf.

— vypracovat jasné definice „energeticky účinných budov“, tedy budov, jež budou po dokončení stavby nebo rekonstrukce používat systémy vytápění, větrání a klimatizace splňující mezní hodnoty norem Energy Star nebo budou v případě nemožnosti použití těchto systémů využívat zařízení pro vytápění, větrání a klimatizaci doporučená programem Federal Energy Management Program.

3.3.8 Podle amerického ministerstva energetiky umožní komfortnější a účinnější nové budovy snížit náklady na chlazení a vytápění o 50 % a opatření na integraci kodexů energetické účinnosti budov vytvoří nová pracovní místa v oblasti stavebnictví, rekonstrukčních prací a vytápění.

4. Obecné připomínky

4.1 Výbor se již několikrát vyjadřoval k potřebě značných a trvalých úspor energie prostřednictvím rozvoje technologií, výrobků a služeb s nízkou spotřebou energie a k potřebě změnit chování lidí tak, aby byla snížena spotřeba energie při zachování stejné kvality života.

4.2 Výbor uznává, že energetická účinnost značně přispívá k potřebě chránit klima a k podpoře závazků EU přijatých v Kjótu v oblasti snížení emisí, a doporučuje dále stupňovat úsilí zaměřené na spotřebitele.

4.3 Výbor se domnívá, že k podpoře úspory energie v budovách by bylo vhodné přikročit k důkladnému prozkoumání překážek, které bránily plnému provádění směrnice o energetické náročnosti budov, a alespoň stanovit přechodné období v délce přibližně 10 let, než bude certifikace povinná pro všechny stávající budovy, jež spadají do oblasti působnosti směrnice.

4.4 EHSV již v roce 2001 ve svém stanovisku k návrhu směrnice o energetické náročnosti budov stvrdil svoji podporu iniciativě Komise a jejímu záměru vypracovat společnou metodologii pro výpočet a stálé monitorování energetické účinnosti budov a mezi jiným zdůraznil, že **vzhledem k mezinárodní konkurenci je důležité vyhnout se omezením, která jsou pro členské státy neúnosná, a nevalovat na vlastníky, kteří pronajímají či obývají vlastní obydlí, zátěž neúměrnou jejich možnostem, neboť by to mohlo zmařit cíle směrnice a přimět občany odmítnout sjednocenou Evropu** ⁽⁴⁹⁾.

4.5 Výbor považuje za důležité, aby eventuální rozšíření směrnice o energetické náročnosti budov zaručilo, že do ní bude

začleněna analýza životního cyklu systému budov, aby se ukázal jeho dopad na cyklus uhlíku, což spotřebitelům a zákonodárným orgánům umožní získat jasnější obrázek o důsledcích produktů používaných ve stavebnictví z hlediska emisí uhlíku.

4.5.1 Případné rozšíření příslušných právních předpisů Společenství by vzhledem k tomu, že se odrazí na trhu a v nákladech, které nesou koneční spotřebitelé – ať již to jsou vlastníci či uživatelé, mělo být v každém případě podrobeno odpovídajícímu hodnocení dopadu.

4.5.2 Rovněž je třeba zajistit, aby opatření ke zlepšení tepelné izolace umožňovala dostatečnou výměnu vzduchu a vodní páry, bránila srážení vlhkosti a nepůsobila škody na stavbě, například nebyla příčinou tvorby plísní.

4.6 Jak již Výbor zdůraznil ⁽⁵⁰⁾, opatření na podporu energetické účinnosti se značně mění v závislosti na místních podmínkách a dosavadních opatřeních, nicméně se zdá, že jejich vliv na vnitřní trh je jen mírný. Proto je v souladu se zásadou subsidiarity důležité, aby další opatření na úrovni Společenství přinesla skutečné výhody.

4.7 Postup certifikace musí být provázen veřejnými propagačními programy, aby byl zaručen rovný přístup k lepší energetické účinnosti, zejména v případě obytných budov postavených nebo spravovaných v rámci sociální politiky a politiky bydlení.

4.8 Pravidelná údržba kotlů, klimatizačních systémů a dalších systémů s alternativními zdroji energie kvalifikovanými pracovníky přispěje k udržování jejich správného provozu v souladu se specifikacemi výrobku, a tím se zajistí optimální výkon.

4.9 Na základě pozitivních zkušeností z některých členských států a vzhledem k výsledkům dosaženým v uplynulých letech při provádění významných politik Společenství tedy Výbor doporučuje některá opatření, jež by mohla být nápomocná při podporování energetické účinnosti obecně a v budovách konkrétně:

- bezplatné poradenství v oblasti energie,
- poskytování daňových úvěrů a/nebo dotací, které by umožnily provádět „energetický audit“,
- daňové úlevy na spotřebu paliv na vytápění, elektřinu a pohon,
- daňové úlevy na nákup environmentálně a energeticky účinnějších technologií,

⁽⁴⁹⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti budov, Úř. věst. C 36/20, 8.2.2002 [není k dispozici v češtině].

⁽⁵⁰⁾ Stanovisko ze dne 23. ledna 2004 o energetické účinnosti u konečného uživatele energie a energetických služeb, zpravodajka: paní SIRKEINEN, Úř. věst. C 120, 20.5.2005, s. 115 [není k dispozici v češtině].

- nižší sazby na půjčky na nákup energeticky účinných vybavení a zařízení (např. kondenzační kotle, individuální termostaty ...),
- nižší sazby na půjčky na služby poskytované ESCO,
- podpory či odpočitatelné položky z daní na investice do výzkumu a vývoje nebo do pilotních projektů, s cílem podporovat šíření nových technologií v oblasti energetické účinnosti budov,
- podpory rodinám s nízkými příjmy a důchodcům s cílem zlepšit energetickou účinnost bydlení,
- dlouhodobé půjčky s nízkými sazbami pro účely zlepšení energetické účinnosti budov.

4.10 Výbor považuje za zásadní, aby byly pro koncové uživatele, kteří se přímo potýkají s problémy informovanosti a financování, rozvíjeny inovační metody: **je nezbytné, aby vlastníci a uživatelé tato nová opatření Společenství nechápali jako novou daň, která se uvaluje na nejdůležitější statek, jako je dům.**

V Bruselu dne 14. února 2008.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

4.11 Dodržování Kjótského protokolu a úspora energie se nesmí jevit jako pouhý přesun vysokých nákladů z průmyslových odvětví vyrábějících energii na koncové uživatele a na evropské občany.

4.12 V zájmu omezení zátěže a břemene pro jednotlivé vlastníky se Výbor domnívá, že bude-li to možné, měla by být certifikace provedena výběrově na vzorku bytů, což by zajistilo certifikaci platnou pro všechny byty v budově.

4.13 Vytvoření internetových stránek podporovaných Komisí a propojených s národními internetovými stránkami by mohlo být vhodným způsobem překonání právních, institucionálních, správních a technických překážek, které brání uživatelsky přátelskému přístupu koncových uživatelů.

4.14 Výbor považuje za důležité, aby řízením provozu vlastních budov byl dobrým příkladem energetické účinnosti. Připomíná vynikající příklad ze svého blízkého okolí v Bruselu, *Renewable Energy House*, který dokládá, že nákladově účinnými prostředky lze dosáhnout významných zlepšení ve stávajících budovách. V budovách Výboru již k některým zlepšením došlo, nyní se pracuje na certifikaci EMAS. Výbor nyní očekává další zprávu od správy, která by hodnotila dosavadní pokrok a uváděla možnosti dalšího zlepšení.